

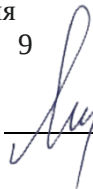
Кафедра управління та адміністрування

Схвалено:

На засіданні кафедри управління та
адміністрування

Протокол № 9 від 18 червня 2024 р.

Завідувач
кафедри

Юлія МАЛАШЕНКО

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «БАНКІВСЬКА СИСТЕМА»

Спеціальності: 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Освітнього рівня: перший (бакалаврський) рівень

Освітньої програми: «Фінанси, банківська справа та страхування»

Спеціалізація: _____

Укладачі силабусу навчальної дисципліни:

Заволока Юлія Миколаївна – доцент кафедри управління та адміністрування

Викладач:

Заволока Юлія Миколаївна – доцент кафедри управління та адміністрування

Силабус розглянуто на засіданні кафедри управління та адміністрування

Протокол № 9 від «18» червня 2024 р.

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Банківська система
Шифр та назва спеціальності	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	4 кредити / 120 год Лекції: 28 Практичні заняття: 28 Самостійна робота студентів: 64
Терміни вивчення дисципліни	1 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	VI семестр - іспит
Сторінка дисципліни на сайті	

1. Загальна інформація про викладача. Контактна інформація

Заволока Юлія Миколаївна	
Науковий ступінь	кандидат економічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри управління та адміністрування
Контактна інформація викладача:	
E-mail	zavoloka06@gmail.com
Контактний тел.:	+380950176720
Телефон кафедри	
Портфоліо викладача	

2. Анотація курсу

Вивчення навчальної дисципліни «Банківська система» є логічним продовженням опанування економічної теорії, фінансів та грошового обігу. Цей курс дозволяє зрозуміти, як функціонує банківська система та як взаємодіють фінансові інститути.

Предметом вивчення курсу є теоретичні і практичні аспекти виникнення, формування та розвитку банківської системи, особливостей функціонування банківської системи в країнах ринкового типу господарювання, місцю центральних банків у системі, їх функцій, завдань та операцій, діяльності комерційних банків та проведення ними операцій, необхідності банківського менеджменту в умовах конкурентного середовища, регулювання, нагляду, контролю НБУ за банками другого рівня, інструментів та методичних основ використання фінансових методів та важелів у системі фінансової безпеки банків.

Метою курсу є ознайомити студентів з основними елементами банківської системи, особливостями роботи Національного банку як головної складової банківської системи.

Пререквізити:

Вивчення дисципліни «Банківська система» базується на знаннях з основних економічних дисциплін, таких як «Макроекономіка»; «Фінанси, гроші та кредит»; «Облік і аудит».

Постреквізити:

Знання та вміння, отримані в процесі вивчення курсу, є основою для успішного опанування дисципліни «Банківські операції»; «Фінансовий ринок»; «Інвестування»; «Страхування».

3. Програмні компетентності та результати навчання

Навчальна дисципліна забезпечує формування студентами загальних і спеціальних компетентностей та набуття результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування».

Загальні компетентності	ЗК-6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
Спеціальні компетентності	СК-8. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК-11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.
Результати навчання	ПР 4 Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування. ПР 7. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування. ПР 11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

4. Зміст навчальної дисципліни та розподіл бюджету часу

Модуль 1 Банківська система, її призначення та функції

Тема 1. Історія виникнення та розвиток банківських систем

Походження та історія розвитку стародавнього банківництва. Суть та функції банківської системи. Види та принципи функціонування банківських систем. Передумови становлення та розвитку вітчизняної банківської системи.

Тема 2. Теоретичні засади організації банківської системи: сутність, принципи побудови, функції

Суть та функції банківської системи. Структура, типи та принципи функціонування банківської системи. Передумови становлення та розвитку вітчизняної банківської системи.

Тема 3. Центральні банки як складова банківської системи країни

Передумови виникнення центральних банків. Статус і принципи організації центральних банків та їх функції. Правові основи функціонування, завдання, функції та організаційна структура НБУ. Національний банк України та основні засади грошово-кредитної політики. Інструменти грошово-кредитної політики НБУ. Валютна політика.

Тема 4. Організація діяльності комерційних банків

Сутність, функції та види комерційних банків. Порядок створення, реєстрації, ліцензування та реорганізації банків. Організаційна та функціональна структура комерційних банків. Загальна характеристика видів діяльності банку.

Тема 5. Фінансова стабільність та ризики банківської системи

Стабільність банківської системи. Ризик у банківській діяльності. Антикризове управління банківською системою. Банківські кризи.

Тема 6. Банківська система в умовах глобалізації

Створення та особливості функціонування міжбанківських об'єднань. Банківські об'єднання: їх суть, види та тенденції розвитку в Україні. Взаємодія національної банківської системи з міжнародними фінансовими організаціями. Наднаціональне регулювання (Базельські стандарти)

Тема 7. Державне регулювання банківської системи

Регулювання діяльності банків. Банківський нагляд: завдання та принципи діяльності. Фінансовий моніторинг. Міжнародні стандарти банківської діяльності. Соціальна відповідальність банківського сектору

Тема 8. Цифровізація та інклюзія в банківській справі

Сутність поняття «фінансової інклюзії». Місце фінансової інклюзії у стратегії Національного

банку України. Fin Tech інновації у забезпеченні фінансової інклюзії банками України.

Таблиця бюджету навчального часу (год)

Тема / завдання	Бюджет навчального часу		
	Лекції	Практичні (семінарські) заняття	Самостійна робота студента
Тема 1.	2	2	2
Тема 2.	2	2	5
Тема 3.	4	4	8
Тема 4.	4	4	6
Тема 5	4	4	6
Тема 6.	4	4	6
Тема 7.	4	4	8
Тема 8.	4	4	8
Підсумкове тестування за модулем			
ІНДЗ 1			15
Всього:	28	28	64

Умовні позначення: ІНДЗ – індивідуальні навчально-дослідні завдання.

5. Методи навчання та система оцінювання

Методи навчання включають загальнонаукові (аналіз, синтез, системний підхід) та спеціальні методи, що відповідають специфіці дисципліни: математичні, графічні, статистичні методи, елементи ділових ігор, майстер-класи, кейс-методи, а також залучення мультимедійних технологій та практичні заняття для формування розуміння фінансової системи та її складових.

Лекційні та практичні заняття проводяться у аудиторіях Інституту та/або з використанням технологій дистанційного навчання на платформі Zoom за допомогою поєднання різних форм та методів навчання.

Відвідування практичних занять є обов'язковим. Відпрацювання пропущених практичних занять відбувається в індивідуальному порядку під час консультацій (в очному режимі або в режимі on-line на платформі Zoom).

Індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ) мають за мету сформувати у студентів навички самостійних досліджень й здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

Тему ІНДЗ студенти обирають довільно на початку вивчення дисципліни, виконують її у позааудиторний час, а результати презентують – під час вивчення відповідної теми курсу у формі доповіді з презентацією.

Орієнтовний перелік тем для ІНДЗ (можлива зміна теми, її конкретизація чи генералізація за умови узгодження з викладачем)

ІНДЗ 1

1. Банківська система як елемент ринкової економіки.
2. Банківська система країн, що входять до складу Європейського союзу.
3. Ісламський банкінг та його особливості.
4. Формування, сучасний стан та тенденцій розвитку банківської системи України.
5. Роль іноземного капіталу у банківській системі України.
6. Реорганізація та реструктуризація банків України.
7. Банківські кризи та методи їх подолання.
8. Банківські системи розвинутих країн світу на сучасному етапі.
9. Державне регулювання банківської системи.
10. Роль Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у фінансовому оздоровленні банків в Україні.
11. Особливості та напрями розвитку системи рефінансування банків в Україні.

12. Організація та функціонування банківського нагляду.
13. Вплив фінансових криз на діяльність банківських систем.
14. Економічна безпека банківської системи України.
15. Європейська система центральних банків на сучасному етапі.
16. Інтеграція банківської системи України в світову ринкову систему.
17. Рефінансування банків як інструмент грошово-кредитної політики держави.
18. Роль Світового банку у функціонуванні банківських систем.
19. Система страхування депозитів: світовий досвід і вітчизняна практика.
20. Тенденції розвитку Європейської банківської системи.
21. Транснаціональні банки та їх розвиток.
22. Банківські системи країн Центральної та Східної Європи
23. Організація боротьби з легалізацією «брудних грошей» у банківському секторі економіки
24. Базельський комітет та його роль у регулюванні банківської діяльності.
25. Взаємодія банківського та реального секторів економіки.

Система оцінювання та вимоги

ІНДЗ оцінюється у 15 балів за наступними критеріями:

15 балів – чіткість і послідовність викладу матеріалу з наведенням актуальних статистичних та інформаційних даних у формі презентації, в повному обсязі володіє матеріалом та активно відповідає на питання учасників обговорення.

10 балів – чіткість і послідовність викладу матеріалу з наведенням актуальних статистичних та інформаційних даних у формі презентації, частково володіє інформацією, участі у дискусії не бере, відповісти на питання без допомоги викладача не може.

5 балів – студент виконав ІНДЗ з наведенням неактуальних статистичних та інформаційних даних без презентації, участі у дискусії не бере, відповісти на питання не може.

Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених політикою оцінювання.

Тестування проводиться з використанням автоматизованих систем онлайн-тестування в синхронному або асинхронному режимах. Кількість балів за тест визначається в залежності від критеріїв (складності питання, наявності декількох правильних відповідей на питання тощо).

Модульний контроль. Модульна контрольна робота з навчального курсу проводиться на останньому занятті модуля у вигляді тестування.

Робота на практичних заняттях передбачає опрацювання лекційного матеріалу з поєднанням таких форм і методів навчання, як дискусія, публічний виступ, тестування, кейс-завдання, розрахунково-аналітичні завдання тощо.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ) мають за мету сформувати у студентів навички самостійних досліджень щодо аналізу фінансової та грошово-кредитної систем та її складових й здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

Самостійна робота студентів при вивченні дисципліни «Банківська система» є невід'ємною частиною освітнього процесу, спрямованою на поглиблення, узагальнення та закріплення знань. Вона включає такі основні види діяльності: вивчення першоджерел, роботу з нормативно-правовими актами та аналіз актуальної статистичної інформації. Це дозволяє студентам не лише засвоїти теоретичні постулати, а й навчитися застосовувати їх для вирішення практичних завдань.

Підготовка до аудиторних занять передбачає опрацювання матеріалів пройдених лекцій для якісної роботи на наступних практичних заняттях.

Виконання практичних завдань передбачає закріплення теоретичних знань шляхом розв'язання конкретних ситуаційних задач, проведення розрахунків та аналізу реальних фінансових показників.

Самостійне опрацювання тем: вивчення окремих тем або додаткових аспектів дисципліни, які винесені на самостійне опрацювання згідно з навчальною програмою.

Підготовка до контрольних заходів: систематична підготовка до всіх видів поточного та підсумкового контролю, включаючи модульні контрольні роботи та іспит.

Науково-дослідна робота (за бажанням): участь у роботі наукових гуртків, підготовка доповідей для студентських конференцій, написання тез або статей.

Таблиця розподілу балів (2-й семестр, екзамен)

Тема/завдання	Робота на практич./семінар. занятті	Самостійна робота	ІНДЗ	Всього
Тема 1.	1	1		2
Тема 2.	1	1		2
Тема 3.	2	2		4
Тема 4.	2	2		4
Тема 5.	2	1		3
Тема 6.	2	1		3
Тема 7.	2	2		4
Тема 8.	2	1		3
Підсумкове тестування за модулем	20			20
Загальна кількість балів за модулем	34	11		45
ІНДЗ 1			15	15
Підсумковий контроль (екзамен)	40			
Загальна кількість балів за семестр	100			

Умовні позначення: ІНДЗ – індивідуальні навчально-дослідні завдання.

Формою підсумкового контролю дисципліни є екзамен. Оцінювання результатів навчання здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів із навчальної дисципліни здійснюється на підставі сумування оцінок за всі види контролю, які мали місце протягом семестру та оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти екзамен, – 35 балів). Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимально – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів).

6. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

В освітньому процесі використовується мультимедійне обладнання, комп'ютери, системи он-лайн тестування, платформа дистанційного навчання.

7. Політика курсу

Для успішного засвоєння курсу здобувач освіти має регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття, активно працювати, своєчасно та якісно виконувати всі завдання для самостійної роботи та практичні завдання. Пропущені заняття мають бути відпрацьовані у встановленому порядку. Курс передбачає дотримання принципів **академічної доброчесності**. Усі роботи (практичні, самостійні, контрольні) мають бути виконані самостійно. Виявлення плагіату, списування, фабрикації чи фальсифікації даних призведе до анулювання роботи з оцінкою «0».

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 - 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
75 - 81	C		
68 - 74	D	задовільно	
60 - 67	E		
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Методичне забезпечення навчальної дисципліни

Навчально-методичний супровід дисципліни це сукупність усіх навчальних і методичних матеріалів, які використовуються для викладання курсу.

9. Рекомендовані джерела:**Основні:**

1. Банківська система: навчальний посібник / укл.: П.О. Нікіфоров, О.М. Гладчук, М.Г. Марич, М.П. Федішин. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича. 2023. 224 с.
2. Мельник С. І., Шевченко Н. В., Висоцька І. Б. Банківська система : навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2023. 184 с.
3. Банківська система: підручник / О.М. Тридід, Б.В. Самородов, І.М. Вядрова та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т.С. Смовженко. Львів : «Новий Світ. 2000», 2020. 536 с.
4. Банківська система: навчальний посібник. Ситник Н.С., Стасишин А.В., Блащук-Девяткіна Н.З., Петик Л.О.; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 580 с.

Допоміжні (нормативно-правові акти):

1. Заволока Ю.М., Кузьменко О.Ю., Кузьменко В.С. Робота банківської системи та валютного ринку в умовах війни. Економіка та суспільство. 2023. № 50. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2346>
2. Заволока Ю.М., Трубнік Т.Є., Поплюйко Я.В., Ефективність інструментів монетарної політики НБУ в умовах макроекономічної нестабільності Економіка та держава. 2022. №3. С.22-28. <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=5143&i=3>
3. Варцаба В.І., Заславська О.І. Сучасне банківництво: теорія і практика: Навч. посібник. Ужгород:Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 364 с.
4. Про банки і банківську діяльність: Закон України. Верховна Рада України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
5. Про Національний банк України: Закон України. Верховна Рада України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
6. Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань діяльності Національного банку України діяльність: Закон України. Верховна Рада України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1811-20#Text>

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Верховної ради України URL: www.rada.gov.ua
2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: <https://www.mof.gov.ua/uk/>
3. Офіційний сайт Національного банку України URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/about>